

[Undervisningsministeren.]

med hensyn til studieafgifter for elever henholdsvis på statsseminarier og private seminarier. Derom kan jeg sige følgende. Der ydes efter de gældende regler gennemsnitlig en understøttelse på 350 kr. årlig pr. elev både ved statsseminarier og private seminarier. Herudover ydes der til nedbringelse af undervisningsgebyret ved private seminarier et gennemsnitligt beløb pr. elev på 300 kr. årlig, hvilket beløb skal fordeles af seminarierne i halve og hele fripladser. Beløbet blev ved ændringsforslag til finanslovsforslaget for finansåret 1960-61 forhøjet fra 165 kr. til de nævnte 300 kr. pr. elev. Elevbetalingen udgør for tiden 600-750 kr. årlig pr. elev på private seminarier. Vi overvejer for tiden i undervisningsministeriet, på hvilken måde man mest hensigtsmæssigt kan udjævne forskellen i studieafgifterne for de to elevgrupper ud over det, der er sket. I forgårs havde vi i undervisningsministeriet en forhandling med repræsentanter for seminarierne om sagen, og jeg regner med inden længe at nå til en afklaring af spørgsmålet. Det, jeg vil stile imod, er en ordning, hvorefter eleverne stort set får samme økonomiske vilkår på statsseminarierne og de private seminarier, uden at der i øvrigt ændres ved den tilskudsordning for de private seminarier, som nu er gældende.

Det ærede medlem hr. K. B. Andersen takkede mig for nogle udtalelser, jeg fremsatte for nogle dage siden til dagbladet Information om min stilling til det 8. skoleår. Jeg mener, som jeg gav udtryk for i disse udtalelser, at forlængelse af undervisningspligten til det 15. år vil melde sig med stigende styrke, og at det 8. skoleår formentlig derefter må følges op af et 9. skoleår, eventuelt kombineret med nogen praktisk oplæring. Når jeg lægger vægt på, at man taler om undervisningspligt, og ikke siger det, om jeg så må sige, så massivt, som det ærede medlem gjorde det ved at sige et tvungent 8. skoleår, er det, fordi jeg mener, vi fremdeles må fastholde muligheden for, at forældre kan vælge mellem de forskellige skoleformer, der findes. Vi har ikke skoletvang i Danmark, men undervisningspligt, og udvider vi undervisningspligten til 8 år, må deraf naturligvis også følge, at forældre, der ikke

ønsker at benytte sig af det tilbud, som den offentlige skole giver, har ret til at sørge for deres børns undervisning på anden måde.

Ved den nye skolelovs gennemførelse blev det gjort obligatorisk for kommuner at oprette et 8. skoleår, så snart 10 børn meldte sig, men samtidig blev der indsat en bestemmelse om, at hvis kommunen ikke tilbød undervisning i et sådant 8. skoleår, havde børnene ret til gratis undervisning i en anden kommunes 8. klasse eller på en fri efterskole. Når vi ikke ved skolelovens vedtagelse gik videre på dette område, skyldes det bl. a., at vi foreløbig har store vanskeligheder med at skaffe tilstrækkelig mange lærere og lokaler til den 7-årige skole. Jeg mener, at rækkefølgen må være den, at vi først sikrer den almindelige folkeskoles undervisning til det 14. år og den forberedende undervisning i de sidste klasser før det 14. år, som bl. a. er forudsætningen for viderelæsning i eksamensskolen. Det er tillige meget nyttigt, at man får tid til at indrette sig på den særlige undervisning, som man må tilrettelægge, hvis man skal have forventning om, at der i 8. og 9. klasse skal kunne gives en undervisning, som børnene med lyst og interesse kan følge med i.

Nu foregår denne opbygning af 8. klasserne ud over landet, og tilslutningen til 8. og 9. klasserne er over forventning. Der er i år oprettet 722 frivillige 8. klasser ved skoler landet over. Der findes kommuner, hvor op til 80 pct. af alle elever i 7. klasse fortsætter i frivillig 8. klasse. Af 600-700 nye skoler, der er blevet bygget i de sidste 4 år, vil der kun være meget få, hvor man ikke har indrettet sig på et 8. skoleår. Jeg mener derfor, at den undervisning, der nu er i gang, er meget tilfredsstillende, og at man ganske harmonisk og stilfærdigt i løbet af få år nærmer sig den tilstand, hvor det altovervejende tal af børn, som ikke søger eksamensskolen, får undervisning i 8. klasser eller på frie ungdomsskoler efter det 14. år.

Man kan vel nu forudse, at skolebyggeriet vil blive gennemført i løbet af 3-5 år de allerfleste steder, og at vi samtidig til det tidspunkt har fået uddannet så mange lærere, at der også vil være lærerkrefter til at tage arbejdet op i et 8.-9. skoleår; og da er tiden inde til at træffe bestemmelse om tidspunktet for en udvidelse af undervisningspligten